Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena egz. 20 gr

GŁOS NARODU

Nr. 82. — ROK XLIII.
PONIEDZIAŁEK
23 M A R C A 1936.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA, KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11.
KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.055. — KONTO P. K. O. KRAKOW, NR. 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą.
Miesięcznie	5·— zł.	4·50 zł.	5·— zł.	8·— zł.

TELEFONY: REDAKCJA NR. 101-90. ADMINISTRACJA NR. 133-44. DRUKARNIA NR. 133-44.

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.

Redakcja przyjmuje strony od godziny 11. do 13.

Min. Swiętosławski o sprawie Parku Narodowego Tatrzańskiego.

W dniu 16 marca 1936 r. minister W. R. i O. P. przyjął na dłuższej konferencji przewodniczących komitetów ochrony przyrody w osobach prof. dra B. Hryniewieckiego z Warszawy, prof. dra. A. Wodziczki z Poznania, prof. dra M. Limanowskiego z Wilna i prof. dra Sz. Wierdaka ze Lwowa, oraz członków Państwowej Rady Ochrony Przyrody prof. dra M. Siedleckiego i prof. dra J. Smoleńskiego z Krakowa oraz dra St. Kulczyńskiego ze Lwowa.

Członkowie Rady złożyli Ministrowi W. R. i O. P. sprawozdania ze stanu prac w zakresie przyrody i zwrócili uwagę na straty, które ochrona przyrody poniosła w związku z brakiem rozporządzeń wykonawczych do ustawy o ochronie przyrody. — Zwłaszcza **brak rozporządzenia Rady Ministrów o Parku Narodowym Tatrzańskim w sposób szczególnie dotkliwy dał się odczuć w zakresie ochrony krajobrazu Tatr.**

Po przyjęciu sprawozdań do wiadomości p. minister zapowiedział rychłe wydanie rozporządzeń o Państwowej Radzie Ochrony Przyrody i komitetach ochrony przyrody, oraz **poinformował członków Rady o zamiarze powołania Komisji Organizacyjnej Parku Narodowego Tatrzańskiego, która będzie miała za zadanie opracowanie projektu granic oraz sposobu zorganizowania tego Parku.** W skład Komisji Minister W. R. i O. P. zamierza powołać poza członkami Rady, również przedstawicieli miejscowe ludności i zainteresowanych towarzystw turystycznych i krajoznawczych.

Na zakończenie Minister W. R. i O. P. podniósł duże zasługi Rady i jej poszczególnych członków, zwłaszcza zaś długoletniego przewodniczącego Rady prof. dra W. Szafera.

—oOo—

Anglia zawrze pakt nieagresii z Niemcami?

Paryż, 22. 3. (PAT). „Korespondent londyński „Paris Midi" zapowiada, że zarówno brytyjskie koła polityczne, jak i rząd angielski przeciwne wszelkiemu stałemu angażowaniu się Anglji nad Renem, chętnie widziałyby zawarcie z Niemcami paktu niaagresji. **Pakt ten byłby pewnego rodzaju zrównoważeniem zobowiązań, jakie W. Brytanja miałaby wziąć na siebie w stosunku do Francji.**

———*———

Na Łotwie wykryto tajną organizację niemiecką

Ryga, 22. 3. (PAT). Łotewska Ag. Telegr. donosi: Dziennik „Rits" podaje ze źródeł miarodajnych, **że władze bezpieczeństwa wykryły na Łotwie tajną organizację niemiecką, której działalność miała charakter antypaństwowy. W skład organizacji wchodzili przeważnie młodzi ludzie, którzy odbywali regularne zebrania nielegalne i utrzymywali ścisły kontakt z zagranicą. Aresztowano kilkanaście osób;** przywódcę tej organizacji aresztowano w Rydze dnia 12 bm.

Prasa łotewska donosi, że **wykryta tajna organizacja niemiecka ma zabarwienie narodowo-socjalistyczne.** Ruch ten istniał już od dłuższego czasu pod nazwą „Bewegung" i początkowo opierał sie na istniejących w Łotwie legalnie niemieckich organizacjach oświatowych i sportowych, a po zamknięciu tych organizacyj przeszedł do działalności konspiracyjnej która trwała do ostatnich czasów. Zebrania tajne odbywały się systematycznie. Odbywano również ćwiczenia wojskowe. **Do organizacji należało szereg wybitnych adwokatów dziennikarzy i wybitnych przedstawicieli inteligencji niemieckiej w Rydze.** Zamieszana w tę sprawę jest wielka ilość studentów niemieckich.

—oOo—

Wpływy „Płomyka".

„Nauczyciel Polski" organ Stow. Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szk. Powszechnych, w artykule p. t. „Protestujemy" informuje, **jaki wpływ na dzieci szkolne wywarł poświęcony Rosji sowieckiej „Płomyk":**

„Dziewczynka z klasy V szkoły powsz. w Warszawie ze zdziwieniem zapytuje nauczycielkę, dlaczego to u nas nie jest tak dobrze dzieciom jak w Sowietach. „Dlaczego dzieci u nas muszą chodzić na dożywianie, a nie z „ciocią Nataszą" do teatrów, cyrków, kin i to bezpłatnie?" Pyta z widocznem przejęciem się: „kiedy będzie tak u nas?".

„Uczeń z klasy VI w pogadance lekcyjnej wysuwa inny znowu wniosek. „Jacyśmy mali z naszą mizerną Gdynią wobec Leningradu, Nowosybirska, Magnitogorska, Dnieprostroju, Kanału Lenina itp. Takich i podobnych „dyskusyj" na podstawie „Płomyka" słyszymy obecnie dość dużo. Widzieliśmy również w czasie przerw gromadki, skupiających się dzieci z „Płomykami" Nr. 25-ty w ręku i czytających niektóre z niego wyjątki. Zauważyliśmy również i to, że gdy dzieci dowiedziały się z pism codziennych o konfiskacie, natychmiast „Płomyk" znikł".

Artykuł kończy się takiemi uwagami, opartemi na znajomości terenu i obserwacjach życia naszego szkolnictwa powszechnego:

„Lektura taka chociażby pochodziła z monopolowego w szkole „Płomyka" wywiera bardzo niekorzystny wpływ na umysły młodzieży. **Lektura ta bowiem utwierdza dzieci w przekonaniu, że ulotki komunistyczne, któremi często zalewane są szkoły przez nieuchwytnych kolporterów „pioniera", mają rację, że dzieciom w Polsce dzieje się krzywda w stosunku do młodzieży w Rosji.** Uległalizowany ten przemyt w mury szkolne musimy wszyscy, komu jest drogie wychowanie naszej młodzieży, bezwzględnie zwalczać.

Nie bacząc więc na to, czy wydawcą jest taka czy inna organizacja, jak najgoręcej protestujemy przeciwko wsączaniu w dusze naszych młodych wychowanków trucizny społecznej, co czyniąc, idziemy po myśli programów szkolnych.

„Płomyk" z tak zakrojoną akcją musi się spotkać u ogółu nauczycielstwa z najsilniejszym odporem". (KAP).

40.000 angielskich żołnierzy w Sudanie.

Kair, 22. 3. (PAT). **Ilość wojsk angielskich w Sudanie (tubylczych i białych) obliczają tu na 40 tys. ludzi, 200 czołgów i zgórą 300 samolotów. Wojska te zgrupowano w czworoboku Atbara — Chartum — Sennar — Kassala. W ostatnim tygodniu nadchodziły nowe transporty wojskowe przez Suakim, Port-Sudan i Aleksandrję.**

Tysiąc bomb włoskich na Dzidzigę.

Bombardowanie chybiło celu.

Paryż, 22. 3. (PAT). **Agencja Havasa donosi z Addis Abeby: 19-cie samolotów włoskich bombardowało dziś w ciągu godziny miasto Dzidziga. Zrzucono przeszło tysiąc bomb. Liczba ofiar jest dość znaczna. Wskutek bombardowania ucierpiał ambulans abisyński oraz kilka sklepów, należących do europejczyków.**

Przypuszczają tu, że celem bombardowania było zniszczenie głównej kwatery rasa Nasibu, lecz, jak się okazało, ani rasa Nasibu, ani sztabu głównego nie było w mieście podczas bombardowania.

Honory włoskie dla min. austrjackich i węgierskich

Rzym, 22. 3. (PAT). Ministrowie austrjaccy i węgierscy, bawiący w Rzymie: Schuschnigg, Goemboes, Kanya i Berger-Waldenegg zwiedzili dziś zrana instytucje społeczne faszystowskie, a m. in. miasto uniwersyteckie, szpital dla gruźlików, a wreszcie forum Mussoliniego, gdzie odbyły się w ich obecności ćwiczenia sportowe awanguardistów, balilli i uczniów Akademji Wychowania Fizycznego. **Goście byli wszędzie przyjmowani z wielkiemi honorami przez władze i witani owacyjnie przez ludność.**

Wojew. Switalski zapowiedział śledztwo w sprawie wypadków w fabryce „Semperit".

W związku z usunięciem przez policję robotników, okupujących z powodu strajku fabrykę gumy „Semperit" w Krakowie, niedzielny „Naprzód" donosi: „**P. wojew. Świtalski zaprosił do siebie przedstawicieli ruchu zawodowego Krakowa na konferencję. Delegacja założyła protest przeciwko usunięciu strajkujących z terenu okupowanej fabryki, jak również przeciwko podobnemu wydarzeniu w salinach w Wieliczce. P. wojewoda oświadczył, że przeprowadzi śledztwo i pociągnie winnych funkcjonarjuszy policji do odpowiedzialności**".

Emisja obligacyj Banku Akceptacyjnego.

Warszawa, 22. 3. (PAT). Ogłoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu o emisji 4 i pół proc. obligacyj Banku Akceptacyjnego S. A.

Bank będzie emitował 4 i pół proc. obligacje na okaziciela opiewające na złote. **Suma imienna obligacyj nie może przewyższać 200 miljonów zł.** Będą one emitowane serjami. Wartość imienna obligacyj ustalona zostaje w odcinkach po 50, 20, 10, 5 i 1 tys. zł. Obligacje będą wycofane z obiegu i umorzone najpóźniej w ciągu 30 lat od daty wystawienia. Wypłata za wycofane obligacje dokonywać się będzie według imiennej wartości. Skarb państwa gwarantuje za terminowe wypełnianie zobowiązań banku, wypływających z emisji obligacyj, do wysokości 200 milj. zł. Obligacje banku mają wszelkie prawa papierów pupilarnych.

Obligacje służą do zapłaty wierzytelności rolniczych, przejmowanych od instytucyj kredytowych, oznaczonych przez ministra skarbu.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Delegacja Żydów u min. Becka w Londynie.

Prasa żydowska w Polsce ogłosiła następującą depeszę Żydowskiej Agencji Telegraficznej z Londynu: „Min. Beck przyjął delegację „Światowego Zw. Żydów Polskich Zagranicą". Delegacja poinformowała p. ministra o zaniepokojeniu wśród żydów polskich zagranicą w związku z falą antysemityzmu w Polsce i ustawą, ograniczającą ubój rytualny.

P. min. Beck oświadczył delegacji, że Rząd polski zastosuje surowe środki, aby stłumić wykroczenia antysemickie. Co się tyczy kwestji uboju rytualnego, Rząd dołoży wszelkich starań, aby zaradzić sytuacji tych gmin żydowskich, które naskutek ograniczenia uboju rytualnego stracą dochody płynące z tego źródła."

Rocznica bitwy pod Olszynką.

W niedzielę odbyła się na polach grochowskich pod Warszawą piękna uroczystość poświęcona uczczeniu bohaterów, (zwłaszcza warszawskich „czwartaków") z bitwy pod Grochowem, dokoła historycznej Olszynki, w powstaniu r. 1831. Uroczystość rozpoczęło przemówienie Prezydenta m. Warszawy, p. Starzyńskiego, poczem Ks. Biskup Gawlina dokonał poświęcenia założonej alei grochowskiej. Zkolei przystąpiono do sadzenia olch, a pierwszą z nich zasadził gen. Rydz-Śmigły.

———ooOoo———

Ostatnie przed wyborami posiedzenie parlamentu francuskiego.

Paryż, 22. 3. Piętnasta z rzędu legislatura Trzeciej Republiki zakończyła już faktycznie swoje prace. Senat i Izba Deputowanych po wyczerpaniu obszernego porządku, **zamknęły w sobotę swe ostatnie posiedzenie przed okresem nowych wyborów. Posiedzenie nowej Izby Deputowanych wyznaczone zostało na 2 czerwca.**

Czterej uchodźcy polityczni uciekli z Hiszpanji samolotem.

Biarritz 22 marca. (PAT). Aresztowano tu 3 młodych ludzi, których hiszpański samolot turystyczny wysadził w nadgranicznej wiosce francuskiej. **Przypuszczają tu, że są to hiszpańscy uchodźcy polityczni, którzy nie mogli wydostać się z kraju legalnie. Samolot znaleziono na lotnisku w Biarritz, lecz pilot jego monarchista hiszpański Alsado, kierownik szkoły lotniczej w Hiszpanji, znikł bez śladu.**

———oOo———

— W kopalni węgla Bardykes w Szkocji nastąpiło osunięcie się ziemi. Dotychczas wydobyto zwłoki jednego górnika. **Pod ziemią znajduje się jeszcze 5 górników. Akcja ratownicza prowadzona jest w dalszym ciągu, lecz istnieje słaba nadzieja uratowania zasypanych.**

— Decyzją starosty powiatowego w Rawiczu **rozwiązane zostały oddziały „Jungdeutsche Vereinigung"** w Bojanowie i Rawiczu. Rozwiązana organizacja wciągała w swe szeregi młodzież szkolną.

Co słychać w Krakowie.

MARZEC.

23. Poniedziałek. Wiktorjana męcz., Fidelisa m., Pelagji i Teodozji męcz.
Wschód słońca 5.39, zachód 17.54.
Długość dnia 12 godzin i 15 min.

24. Wtorek. Gabrjela archan., Marka i Tymoteusza męcz., Katarzyny p.
Wschód słońca 5.37, zachód 17.56.
Długość dnia 12 godzin i 19 min.

——oo——

WSPANIAŁA SŁONECZNA POGODA panowała w pierwszą wiosenną niedzielę. Na szczęście nie sprawdziły się jeszcze przepowiednie meteorologów, zapowiadające opady. Termometry wskazywały w słońcu około 35 stopni C, w cieniu zaś około 15 stopni C.

BIURO STUDJÓW TRAMWAJU KRAKÓW—WIELICZKA. Sprawa budowy kolei elektrycznej Kraków—Wieliczka znajduje się na dobrej drodze. Wybrany na posiedzeniu organizacyjnem komitet ścisły, odbył kilka posiedzeń. Na jednem z ostatnich powołano do życia biuro studjów, które opracuje szczegółowe plany tramwaju, oraz jego kosztorys.

PRZED ROZWIĄZANIEM ZAGADKI KOPCA KRAKUSA. Onegdaj zostały wznowione dalsze prace nad badaniem Kopca Krakusa, prowadzone pod kierownictwem magistra archeologji J. Bartysa z ramienia Polskiej Akademji Umiejętności. Spodziewać się należy, że w najbliższym czasie prace te doprowadzą do ewentualnego rozwiązania zagadki wnętrza kopca.

FABRYKA FAŁSZYWYCH 5-CIO ZŁOTÓWEK W ŚRÓDMIEŚCIU KRAKOWA. — W sobotę, w jednej z restauracyj, ślusarz P. S. usiłował uiścić zapłatę za spożyte napoje fałszywą pięciozłotówką. Zatrzymano go i oddano w ręce policji, która po przeprowadzeniu rewizji w jego mieszkaniu, znajdującem się w pobliżu Sądu Okręgowego, wykryła większą ilość falsyfikatów i narzędzia do ich wykonywania.

NOŻEM DO KIEŁBASY PODERŻNĄŁ SOBIE GARDŁO. 23-letni Zdzisław Wytrynowski wstąpił w sobotę wieczór do pewnej restauracji przy Małym Rynku i zażądał porcji kiełbasy z kapustą. Gdy podano mu zamówioną potrawę, Wytrynowski chwycił nóż i z niewiadomej przyczyny poderżnął sobie gardło. W stanie ciężkim przewiózł go lekarz Pogotowia Ratunkowego do szpitala.

WIELKA KRADZIEŻ BIŻUTERJI. W sobotę między godz. 18 a 18.30, nieznany sprawca dostał się przy pomocy wytrycha do mieszkania Emilji Tarczałowicz, przy ul. Grabowskiego 11, skąd skradł na jej szkodę gotówkę 120 zł. oraz biżuterję i różne papiery wartościowe, ogólnej wartości około 1.950 zł

GDY PIJANY ZACZEPIA PRZECHODNIÓW. W sobotę wieczorem Wilk Henryk, lat 29, Gromadzka 75, będąc w stanie pijanym przechodził ul. Prądnicką obok szpitala wojskowego i zaczepił nieznanego mężczyznę, z którym wszczął kłótnię. Mężczyzna ów ugodził Wilka nożem w plecy i zbiegł. Zawezwane Pogotowie Ratunkowe przewiozło Wilka do szpitala św. Łazarza. Wilk doznał przebicia płuca.

——:000:——

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY

Z POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI. Posiedzenie wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się w poniedziałek 23 b. m. o godzinie 16.30. Na porządku dziennym: Czł. Roman Grodecki: Konfederacje w Polsce Piastowskiej. Tego samego dnia o godzinie 10 rano odbędzie się posiedzenie Wydziału filozoficznego. Porządek dzienny: Czł. L. Sternbach przedstawi swą pracę p. t. „Ucho i słuch w frazeologji greckiej, łacińskiej i polskiej“.

——:00:——

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Poniedziałek: „Rigoletto“.
Wtorek: „Wielki Fryderyk“.
Środa: „Wielki Fryderyk“.

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

ŚWIT: „Pan Twardowski“.
WANDA: „Kapitan Blood“.
APOLLO: „Burłak z nad Wołgi“.
SZTUKA: Złotowłosy brzdąc“.
UCIECHA: „Kto ostatni całuje“.
PROMIEŃ: „Amfitrjon“ — Willy Fritsch.
STELLA: „Piotruś“ (Franciszka Gaal).
ADRIA: „Jego wielka miłość“ z Jaraczem.
CAPITOL (Podgórze): „Roześmiane oczy“; — „Reno Satan“.
BAGATELA: „Torreador i kobiety“ (Adolf Menjou). Na scenie rewja pt.: „Ras Kuksa w Negusynje“.
DOM ŻOŁNIERZA: Od 23 do 28 bm.: „Fraquita“. W rolach gł.: J. Novotna, H. Bollmann.

Akademja misyjna w Domu Katolickim.

W niedzielę w południe, w wypełnionej po brzegi publicznością sali złotej Domu Katolickiego odbyła się akademja misyjna pod hasłem „Kraków dla Misji polskiej w Chinach“. — Akademję rozpoczął **Chór zakładu Ks. Ks. Misjonarzy** odśpiewaniem hymnu małoseminarzystów, poczem **orkiestra tego zakładu** odegrała **uwerturę Bergmanna.** Orkiestra i chór wystąpiły pod kierunkiem **Ks. Alfreda Szkróbki.** — Następnie prefekt apostolski misyj polskich w Chinach. **Ks. Ignacy Krauze,** wygłosił referat na temat działalności polskich misyj. na terenie jego prefektury. Misje polskie rozwijają swą działalność na terenie północnowschodnich Chin. Obszar oddany im w opiekę obejmuje **12 tys. km. kw.** i jest zamieszkany przez **1.100.000 mieszkańców.** Gdy polscy misjonarze rozpoczęli w tych stronach działalność. ludność katolicka nie przekraczała **13 tys. osób.** Dzisiaj katolików jest **16 tys.** Dzięki ożywionej działalności misjonarza **Ks. dr. med. Szuniewicza,** który posiada studja lekarskie. misjonarze polscy rozszerzyli szpital znajdujący się w największem mieście ich prowincji. Wenchow, zwiększyli ilość przychodni z jednej na dwanaście itd. Obecnie na terenie misji polskiej w Chinach pracuje **14 księży Polaków, 4 księży Chińczyków, 6 sióstr Szarytek z Polski, 4 siostry Chinki.** Jest to oczywiście zamało. Gdy Ks. Krauze opuszczał Chiny. katoliccy mieszkańcy jego prefektury prosili go, by pozdrowił Polskę i podziękował Polakom za modlitwy i ofiarność dla misyj. oraz by prosił o dalszą pamięć. Prośbę katolików chińskich Ks. Krauze poparł gorąco. polecając ją pamięci zebranych.

DZIŚ „RIGOLETTO“ Z ADĄ SARI. Dziś w poniedziałek „Rigoletto“, w opracowaniu muzycznem B. Wallek-Walewskiego, w reżyserji Stef. Romanowskiego. W operze tej wystąpią po raz pierwszy nasza sławna śpiewaczka Ada Sari, świetna mezzo-sopranistka opery warszawskiej Janina Sowilska, Stefan Romanowski, Tadeusz Szymonowicz, A. Mazanek, Kruszewski, Woźniak.

——:ooo:——

Uroczystość z okazji imienin gen. J. Hallera.

Chrześcijańsko-społeczne organizacje Krakowa urządziły w ub. niedzielę uroczystość z okazji imienin gen. Józefa Hallera.

O godzinie 10 przed południem odbyło się w kościele OO. Kapucynów nabożeństwo, w którem udział wzięła liczna publiczność oraz organizacje ze sztandarami. Po nabożeństwie odśpiewano „Boże coś Polskę“. Następnie odbyła się akademja w sali przy ul. Gołębiej 6, w czasie której obszerne przemówienie wygłosił adw. dr. Kuśnierz. podkreślając zasługi i rolę gen. Hallera w walkach o wyzwolenie Ojczyzny.— Zebranie zakończyło się wzniesieniem entuzjastycznych okrzyków na cześć generała.

23 tysiące liczy krakowski obwód L. O. P. P.

W piątek odbyło się w Ratuszu Walne Zgromadzenie Obwodu Miejskiego LOPP. przy licznym udziale delegatów Kół Miejscowych. — Dotychczasowy Zarząd Komisaryczny złożył sprawozdanie za rok 1935. Ze sprawozdania tego należy podkreślić poważny przyrost członków **(6.000).** — Obecnie liczba członków Obwodu wynosi **23.757.** Zamknięcie rachunkowe za rok 1935, wykazuje w dochodach 71.113.— zł. w tem **zł. 61.923.— wkładki członkowskie.** Wszystkie dochody przekazał Obwód Zarzadowi Okręgu. Własne wydatki administracyjne Obwodu stanowiły 10.67 proc. wpływów, tj. nie osiągnęły statutem przewidzianej wysokości 15 proc. W preliminarzu na rok 1936, przewidziano dochody w wysokości **72.408.— zł.** Ustępujący Zarząd uzyskał na wniosek Komisji Rewizyjnej jednogłośno absolutorjum. Na rok 1936 wybrano nowy Zarząd na czele którego stanął jako prezes: **płk. Wójcicki.**

W niedzielę obradowało w Krakowie Walne Zgromadzenie delegatów obwodów powiatowych i miejskich krak. okręgu wojewódzkiego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. Zebranie załatwiło szereg spraw wewnętrzno-organizacyjnych. oraz stwierdziło wielką żywotność i pomyślny rozwój poszczególnych ośrodków.

„Kawalerska jazda“ węglarzy po ulicah miasta.

W sobotę ulice śródmieścia były widownią karygodnego wybryku węglarzy. — Funkcjonajusze miejscy chcieli przeprowadzić kontrolę wozu rozwożącego w workach węgiel. Węglarze wsiedli na wóz i **poczęli uciekać wąską ulicą św. Tomasza** od plant ku ul. Szpitalnej. Podcięty silnie koń począł biec galopem. U zbiegu ulicy Tomasza i Szpitalnej **wśród publiczności, która dostrzegła, że węglarze nie mogą opanować konia, powstał popłoch. O wstrzymaniu wozu na wąskiej powierzchni zbiegu ulic św. Tomasza i Szpitalnej** nie było mowy, i kiedy koń szarpnięty gwałtownie lejcami skręcił w bok, wóz mocą bezwładności **uderzył dyszlem w drzwi kościoła św. Tomasza,** zaś koń przewrócił się na chodnik. Węglarze podnieśli konia i widząc, że policjanta niema a publiczność poczyna występować przeciwko funkcjonarjuszom miejskim (!), znowu **poczęli uciekać ulicą Szpitalną, Małym Rynkiem, Sienną w ul. Starowiślną,** nie zważając zupełnie na to, że węgiel rozsiewa się po drodze. Policjant konny, stojący pod pocztą. czy nie zauważył tego co się dzieje. czy nie uważał za stosowne interwenjować, nie ruszył koniem za uciekającymi. Czy funkcjonarjusze miejscy zdołali ostatecznie ująć węglarzy, nie wiadomo. W każdym razie **należy napiętnować zachowanie się furmanów którzy łatwo mogli spowodować nieszczęśliwy wypadek, jak również opieszałość funkcjonarjuszy miejskich, z których tylko jeden usiłował zatrzymać węglarzy. Dwaj inni przypatrywali się temu biernie.**

Rekolekcje zamknięte dla młodzieży akademickiej.

Akademicka grupa „Związku rekolekcyjnego“ pod wezwaniem św. Dominika, organizuje rekolekcje zamknięte dla akademików w klasztorze OO. Cystersów w Mogile: 5—9 kwietnia br. pod kierunkiem ks. dr. Ferd. Machaya, w klasztorze OO. Kamedułów na Bielanach: 5—9 kwietnia pod kierunkiem ks. dr. Tad. Kurowskiego, kapelana akademickiego, w klasztorze OO. Dominikanów w Jarosławiu: 4—8 kwietnia pod kierunkiem O. Jacka Woronieckiego O. P. — Zgłoszenia i informacje: „Odrodzenie“. Kraków. ul. Straszewskiego 18a. Ponadto Sodalicja Marjańska Akademików organizuje w Domu Sodalicyjnym (Kraków. ul. Kanonicza 14, w dniach 19 do 23 marca br.) specjalną serję rekolekcyj zamkniętych dla akademików. — Rekolekcje zamknięte dla akademiczek. zorganizowane przez „Odrodzenie“, odbędą się w Zakładzie św. Rodziny (Kraków. ul. Pędzichów 13) w dn. 21—25 marca br. pod kierunkiem ks. Marjana Starka C. M.

——*——

Z ziemi krakowskiej.

Zbiornik w Porąbce ukończony zostanie w bieżącym roku.

Zgodnie z programem inwestycyjnym robót wodnych. **zbiornik i zapora w Porąbce ma być przy końcu bieżącego roku wykończona.** Budowla ta. zapoczątkowana przed wojną światową. bo w roku 1914. a kilkakrotnie przerywana bądź z powodu działań wojennych bądź też z braku funduszów była od roku 1934 w szybkiem tempie prowadzona. W ubiegłym roku przy budowie zapory i zbiornika średnio było zatrudnionych 2.300 robotników i 500 junaków. Do uruchomienia maszyn (pompy. kompresory, młyny. łamacze) służyła energja o sile przeszło 1.000 koni mechanicznych.

TRAGICZNA ŚMIERĆ W NURTACH BOBRZY.

Na rzece Bobrzy w pow. kieleckim wydarzył się onegdaj tragiczny wypadek. Z biegiem rzeki płynął kajakiem 12-letni Stanisław Wiśniewski. który w pewnym momencie wpadł do wody i począł tonąć. Na pomoc pospieszył mu 14-letni brat Józef. Obaj chłopcy, mimo rozpaczliwych wysiłków. utonęli.

PROFANACJA GROBU.

Na cmentarzu w Gołczy gm. Rzeżuśnia (miechowskie) dokonano profanacji grobu b. właściciela majątku Rzeżuśnia śp. Teofila Szyły, zmarłego przed 30 laty. Nieznani sprawcy po włamaniu się do grobowca, zdjęli wieko zewnętrznej trumny. poczem wybili szybę w wewnętrznej trumnie, szukając kosztowności. Jak wyjaśniła córka zmarłego, w trumnie kosztowności nie było. Profanację grobu zauważono w dniu 20 bm.

Sport

OLBRZYMIA PROPAGANDA IGRZYSK OLIMPIJSKICH ZAGRANICĄ.

„Reichsbahnzentrale für den deutschen Reiseverkehr“ wydała dotychczas przeszło **7 miljonów druków i afiszów zagranicą.** Broszury propagandowe wydano w **19 językach.** Afisz Olimpjady letniej z postacią atlety i ryciną Bramy Brandenburskiej drukowano i rozdano w **1.500.000 egzemplarzach.**

PIERWSZY BIEG NA PRZEŁAJ.

W niedzielę nastąpiło w Krakowie otwarcie sezonu lekkoatletycznego biegiem na przełaj na dystansie około 2.500 m. Startowało 9 zawodników. Bieg wygrał **Rzucidło** z Cracovii w czasie **8 min. 57 sek.**

—ooo—

WYNIKI ZAWODÓW PIŁKARSKICH. — Naprzód (Lipiny) — Wisła 2:1 (1:0). Cracovia — Garbarnia 2:0 (1:0).

WĘGIERSCY PIŁKARZE W KRAKOWIE. W święta Wielkanocne przyjeżdża do Krakowa węgierska drużyna „Budai“ z Budapesztu. Węgrzy pierwszego dnia rozegrają zawody z Cracovią, a drugiego dnia z Garbarnia.

Celem uregulowania nakładu prosimy o jaknajrychlejsze uregulowanie prenumeraty.

Rzeszów.

PO WYBORZE WICEPREZYDENTA.

Dnia 12 bm. rada gminna Rzeszowa wybrała wiceprezydentem miasta mgr. praw **Jerzego Pelca, długoletniego dyrektora magistratu w miejsce adwokata Dra Więcka**, którego po roku prowizorycznego urzędowania ministerstwo nie zatwierdziło. Mgr. Jerzy Pelc. obywatel miasta, którego ojciec był długoletnim sekretarzem Wydziału pow. i radnym gminnym posiada wszystkie ustawowe warunki na zawodowego wiceprezydenta. Mgr. Pelc otrzymał na 32 głosujących 24 głosy i 8 białych kartek. Zastanawiającym jest nie wynik, lecz jakość głosowania. Za austrjackich czasów wybory członków Zarządu zależały zawsze od opowiedzenia się i stanowiska żydów. dzisiaj wybory powinny być przeprowadzone po uprzedniem porozumieniu się radnych katolików. W Polsce polskiej i katolickiej decyzja powinna należeć do Polaków katolików. bez decyzji przeważającej radnych żydowskich. Najsilniejszy w radzie Klub gospodarczy z prezesem p. Michalskim. dyrektorem B. B. postanowił głosować na mgr. Jerzego Pelca i odrazu **poszukał oparcia w Klubie żydowskim, nie troszcząc się o zdanie reszty radnych katolików.** Że takie wysługiwanie się żydami. czy żydów katolikami nie może się obejść bez wzajemnych koncesji, które li na korzyść żydów wyjść mogą, a ze szkodą ludności katolickiej. tego udowadniać nie potrzeba. Już dzisiaj powszechnie mówią, że budowa nowej rzeźni i targowicy, przeciw czemu radni żydowscy tak energicznie oponowali. iż przy wniosku budowy rzeźni i targowicy, postanowionym przez Chrześć. Front Gospodarczy, z posiedzenia rady gremjalnie wyszli i posiedzenie zdekompletowali, została na długie lata utopiona w kanałach. Wnet przyjdzie obsada posady lekarza miejskiego, którym niewątpliwie zostanie żyd i tak dalej pojdą do zapłaty weksle wyborcze. Tych ośmiu radnych katolickich nie zgłosiło nawet kontrkandydata na wiceprezydenta. choć takiego miało, gdyż nie chciało człowieka poważnego, rutynowanego. jeszcze młodego emeryta, rzeszowianina. na pewną przegraną narażać.

W wyborze tym nie chodzi o osobę wybranego wiceprezydenta. ile o ten system wygrywania przez żydów. Miejmy nadzieję, że młode pokolenie. po zejściu z widowni ck. austrjackiego pokostu czarnożółtego. zacznie myśleć i działać rdzennie po polsku.

Niewytłumaczalnem było stanowisko prezydenta. który z jednej strony zastrzegł sobie desinteresment przy wyborze wiceprezydenta, a z drugiej wyraźnie podkreślił, jakie wymagania stawia przyszłemu. swemu współpracownikowi. a kandydata Klubu Gosp. pod wielu względami przedstawił niekorzystnie — czy słusznie. czy nie, przyszłość pokaże. A przecież za gospodarkę gminną przy obecnej ustawie samorządowej. pełną odpowiedzialność bierze na siebie nie rada gminna. lecz prezydent miasta. **O.**

NOWY ZARZĄD FUNDACJI IM. JAKÓBA HR. POTOCKIEGO.

Warszawa, 22. 3. (PAT). Decyzją z dnia 20 marca r. b. na okres niezbędny do uporządkowania spraw majątkowych fundacji im. Jakóba hr. Potockiego. minister Opieki Społecznej powołał na miejsce Rady Fundacyjnej. sprawującej zarząd tej fundacji, **inny zarząd.**

Powołano do niego: **dr. Witolda Chodźkę,** b. prezesa rady fundacyjnej. dr. **Tadeusza Garbusińskiego,** dyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego. **adw. Stefana Jankowskiego,** inż. **Alfonsa Kühna,** b. ministra komunikacji i podp. **Stanisława Raczyńskiego** z korpusu kontrolerów.

Prezesem zarządu został mianowany inż. Alfons Kühn.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIEJ.

Warszawa, 22. 3. (Telef.). We wrześniu b. r. odbędzie się w Warszawie międzynarodowy kongres właścicieli nieruchomości miejskiej. Kongres rozpocznie się 20 września i potrwa cztery dni. Będzie to 10-ty z rzędu międzynarodowy kongres właścicieli domów, odbywany po wojnie. W kongresie warszawskim wezmą udział przedstawiciele związków miejskiej własności nieruchomej z wielu państw świata.

Radjo.

KAPELA LUDOWA. Kapela Ludowa F. Dzierżanowskiego grać będzie dla wszystkich słuchaczy P. Radja dnia 23. III. o godz. 20. zadzierżyste mazury. smętne kujawiaki i ogniste oberki, wiązanki pieśni ludowych i polki. Audycja ta urozmaicona będzie przyśpiewkami i piosenkami ludowemi.

„TRZMIEL — TRĘBACZ WIOSENNY“. Wiosna zbliża się wielkiemi krokami. budząc z zimowego snu całą przyrodę. Przestworza wypełniają się różnorakiemi głosami. Wśród tych głosów na własną nutę gra włochaty trzmiel — trębacz wiosny. O ciekawych obyczajach tego stworzonka opowie w barwnej pogadance przyrodniczej. transmitowanej dnia 23 marca o godz. 17.50 z Wilna dr. A. Stjerna. popularyzator wiedzy przyrodniczej, łączący w swych prelekcjach rzeczowość naukowca z piękną formą wykładu.

„DZIECKO W RODZINIE BEZROBOTNEJ“. Skutki klęski bezrobocia. tragicznej. przymusowej bezużyteczności ludzi. odbijają się najdotkliwiej na istotach najsłabszych — na dzieciach. Niedożywienie, fatalne warunki higjeniczne, wielka śmiertelność dzieci. oto skutki materjalne tej klęski. Strona moralna bezrobocia uderza w dzieci jeszcze silniej. a walka na tym froncie jest daleko cięższa niż walka z brakami materjalnemi. Temat ten omówi W. Wojtowicz-Grabińska w odczycie p. t. „Dziecko w rodzinie bezrobotnej“, który nadamy dnia 23 marca o godz. 17.00.

ILE JEST APARATÓW RADJOWYCH NA ŚWIECIE? Ostatnie obliczenia statystyczne wykazują znaczny wzrost ilości odbiorczych aparatów radjowych na świecie. Tak więc w Ameryce Północnej znajduje się 26.221.784 aparaty. z czego 25.5 miljona przypada na Stany Zjednoczone. **W Europie istnieje 23 miljonów aparatów, w Ameryce Południowej** półtora miljona. w Afryce około 200.000. a w Azji $2\frac{1}{2}$ miljona. Interesującym jest fakt, iż na 2,500.000 aparatów azjatyckich, 2,200.000 znajduje się w Japonji.

*

Programy stacyj radjowych.

WTOREK, DNIA 24-go MARCA 1936 ROKU

Program ogólnopolski. Godz. 6.30 Pieśń „Kiedy ranne; 6.33 Pobudka do gimnastyki; 6.34 Gimnastyka; 6.50 Programy lokalne; 7.20 Dziennik poranny; 8.00 Audycja dla szkół; 11.57 Sygnał czasu; 12.00 Hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie; 12.03 Dziennik południowy; 12.15 Audycja dla szkół; 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego; 13.30 Z rynku pracy; 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim; 15.30 Koncert; 16.00 Skrzynka PKO.; 16.45 Cała Polska śpiewa; 17.00 Odczyt; 17.15 Potpourri z operetek (mała orkiestra P. R.); 17.50: Skrzynka językowa; 18.00 Recital fortepianowy; 19.45 Pogadanka aktualna; 20.0 Monolog; 20.10: Opera w 3 aktach; w przerwie wiadomości meteorologiczne dla żeglugi powietrznej.

Kraków. (293.5 m.) Godz. 6.50 Koncert poranny (płyty); 7.30 Muzyka lekka (płyty); 7.55 Parę informacyj; 12.30 Symfonicy rosyjscy (płyty); 13.35: Południowy koncert popularny; 15.30 Przegląd giełdowy z Warszawy; 16.15 Muzyka salonowa (płyty); 18.30 Szkic literacki; 18.45 Piosenki i śpiewy (pł.); 19.00 Kronika przyrodnicza; 19.20 Koncert reklamowy.

Warszawa. (1339.3 m.). Godz. 6.50 Muzyka poranna z płyt; 7.55 Parę informacyj; 12.30 Koncert; 15.20 Przegląd giełdowy; 16.15 Płyty; 18.30 Szkic literacki; 18.55 Skrzynka rolnicza; 19.05 Koncert reklamowy.

Lwów. (377.4 m.) Godz. 6.50 Muzyka z płyt; 7.55 Parę informacyj; 13.35 Przy czarnej kawie (płyty); 15.20 Przegląd giełdowy; 16.15 Płyty; — 18.30 Skrzynka techniczna; 18.40 Silva rerum; 18.45 Arje i pieśni; 19.00 Lwowski feljeton aktualny; 19.20 Koncert reklamowy.

Katowice (395.8 m.) Godz. 6.50 Muzyka lekka; 7.55 Parę informacyj; 12.30 Koncert popularny; 15.20 Wiadomości giełdowe; 15.25 Życie artystyczne i kulturalne Śląska; 16.15 Koncert poświęcony kompozytorom hiszpańskim (płyyt); 18.30 Repartaż z przedszkola; 19.00 Feljeton sportowo-turystyczny; 19.20 Koncert reklamowy.

Zarząd miejski w stoł. król. m. Krakowie

Nr. Bud. drog. 681/36/A.

Ogłoszenie

publicznego przetargu na dostawę zaprzęgów konnych.

Zarząd miejski w stoł. król. m. Krakowie ogłasza niniejszem publiczny przetarg ofertowy na dostawę zaprzęgów konnych dla Wydziału Budowlanego, Miejskich Wodociągów i kanalizacji oraz Miejskiego Zakładu Czyszczenia Miasta. na rok budżetowy 1936/37 t. j. do dnia 31 marca 1937.

Warunki dostawy i przepisane formularze ofertowe są do przeglądnięcia i nabycia w Wydziale Budowlanym Oddział drogowy III p. drzwi Nr. 11, gdzie również należy składać oferty do dnia 2 kwietnia 1936 do godz. 12; w tym dniu nastąpi otwarcie ofert.

Prezydent Miasta:
wz.
Dr. KLIMECKI wr.
Wiceprezydent miasta.

J. F. PREUSSNER. 69

Mr. Dick.

Powieść.

Powrót do Biscayne przy świetle księżyca należał do najmilszych wspomnień Dicka. Bob wraz ze swoją narzeczoną, wsparci o maszt, zupełnie nie troszczyli się o siedzącą poza nimi parę. Dick nie dbał, jak jedzie. Objął dziewczynę wolnem ramieniem.

NA STARCIE.

Długa, zapchana tłumem widzów trybuna automobilklubu, szumiała, jak ul. Start i meta leżały na dwustumetrowej prostej, przed trybuną, tu też ścisk panował największy. Tor z całą masą przeróżnych złośliwych zakrętów, prób elastyczności motoru i podwozia, a przedewszystkiem nerwów kierowcy, pociągał magnetycznie. Tłum gorączkował się, przekupnie darli się, jak opętani. Koło kiosków ice-cream'u toczono heroiczne boje.

Dick stał obok załogi reperacyjnej „Achilla“ i rozglądał się przygnębiony po tłumie. Connaught nie było. Zobaczył ją przelotnie rano i od tego czasu, jakby przepadła. Nie było jej w hotelu, ani na plaży. Mr. Shannon, do którego się zwrócił w tej sprawie, nie potrafił go objaśnić. Poszła gdzieś rano i zapowiedziała, że przyjdzie dopiero na tor. Od portjera Dick dowiedział się, że wyszła ze Snyderem, ale podinspektor powrócił po pewnym czasie do hotelu. Daremnie starał się go Dick odnaleźć. Prawdopodobnie tkwił tutaj na trybunie, ale przecież nie sposób go było szukać w tym dwudziestotysięcznym tłumie.

Na kilka minut przed pierwszą godziną, pojawił się Wisby w towarzystwie porucznika Vidora. Przedefilowali obok Dicka tak blisko, że musiał ich zauważyć. Wisby był bledszy, niż zwykle i wyraźnie zdenerwowany — Vidor cynicznie uśmiechnięty, zuchwały i jakiś rozwiązły w gestach, sprawiał wrażenie raczej hypnozytera, niż policjanta. Na Dicka popatrzył pogardliwie i litościwie jednocześnie. Ale on nie dbał w tej chwili o nikogo. Punktualnie o pierwszej, na skutek zapowiedzi megafonu, udał się do loży sędziowskiej, gdzie miało się odbyć losowanie miejsc. Wyciągnął siódmą pozycję, a więc jedno z najlepszych miejsc. Na schodach, prowadzących do loży, natknął się nieoczekiwanie na Connaught.

— Nareszcie — zawołał. — Czemu tak późno? Myślałem, że panią już nie zobaczę.

Odrazu zauważył, że zachowuje się z pewną powściągliwością. Podała mu rękę, ale gdy poszukał wzrokiem jej oczu, odwróciła głowę pospiesznie.

— Jak się pan czuje?

— Dziękuję, dobrze — odparł. Connaught nie podobała mu się coraz więcej. Biła od niej nieufność i coś, z czego nie mógł zdać sobie sprawy. Czyżby żałowała tego, co się wczoraj stało?

Przecisnęli się przez kordon policyjny i podeszli do stanowiska Achilla. Na start zataczano już maszyny. Ogromne, lśkliwe cielska zaroiły się na pustym torze. Mechanicy gorączkowo przeglądali wszystko to, co za chwilę może ulec zepsuciu. Trybuna dotąd hałaśliwa, przycichła. Dziewczyna przetarła czoło. Dick powoli nakładał kombinezon. Wydawał się być zupełnie spokojny, ale zmarszczka na jego czole stawała się coraz wyraźniejsza. Gdy megafon powtórzył sygnał „tor wolny“, nasunął hełm i wyciągnął rękę do dziewczyny.

— No, proszę uciekać na trybunę. Za chwilę można będzie tutaj ogłuchnąć.

— Oh, Dicku — w oczach dziewczyny pojawiły się łzy. — Czy wczoraj powiedziałeś mi całą prawdę?

Spojrzał na nią zdumiony.

— Naturalnie Miss...

— Tak się cieszę — powiedziała niezrozumiale, zbliżając się do niego. — I boję się o ciebie. Bądź ostrożny, mój drogi! Byłam strasznie niemądra. Wiem, że mnie nie rozumiesz. Ale pocałuj mnie jeszcze raz...

Odepchnął ją lekko.

— Nie! — rzekł zmienionym głosem. — Proszę już iść. Co robisz na Boga?!

Dziewczyna wspięła się na palcach i pocałowała go. Później pobiegła szybko ku trybunie. Dick stanął, jak skamieniały. Przeciągnął dłonią po czole. Cóż to wszystko miało znaczyć?!

— Mr. Watson na start! — krzyknął zdenerwowany Collins. — Prędko do djabla. Starter się niecierpliwi!

(Ciąg dalszy nastąpi)

Krajobraz, podróże, turystyka.

Jak Czechosłowacja pracuje nad rozwojem turystyki.

Czechosłowacja należy do rzedu tych **krajów, które** poważnie troszczą sie o wzmożenie ruchu turystycznego, nie zadowolając **się** dotychczasowemi wynikami. Uwzględniając ważną rolę ruchu turystycznego w życiu gospodarczem kraju. zwraca sie tam równocześnie uwagę na korzyści i wygody dla turystów. Plan wzmożenia tego ruchu na rok bieżący został zakreślony na szeroka skale. Dowiadujemy się o tem z wywiadu. udzielonego dziennikarzom przez ministra handlu J. V. Najmana. Minister przedewszystkiem wspomniał o przygotowanej ustawie o ruchu turystycznym. której projekt w najbliższym czasie przedłożony będzie parlamentowi. Nowa ustawa **reguluje ruch turystyczny pod opieką ministerstwa przemysłu i handlu.** W dziedzinie prywatnej opieki nad ruchem turystycznym buduje nowe autonomiczne przymusowe związki jako pewną bazę dla ścisłej współpracy wszystkich składników. zainteresowanych ruchem turystyczńym. Jako ciało doradcze przy ministerstwie przemysłu i handlu istnieć będzie **„Centralna rada turystyczna"**. z którą współpracować będzie „Centrala infomacyjna czechosłowackiego ruchu turystycznego" i „Państwowy wydział propagandy ruchu turystycznego". Rząd upełnomocniony będzie do wydawania zarządzeń koniecznych dla podniesienia ruchu turystycznego. Napływ turystów z Austrji. Węgier i Niemiec będzie w roku bieżącym ułatwiony. Również umowa turystyczna z państwami Małej Ententy przyczyni się do wzmożenia ruchu turystycznego w Czechosłowacji.

Rząd wspierać będzie ruch turystyczny środkami pieniężnemi. W roku 1935 preliminowano na ruch turystyczny 1.600.000 Kcz. na rok 1936 preliminowano 3,000.000 Kcz. Dla propagandy turystyki w Czechosłowacji. wydana zostanie broszura p. t. „Czechosłowacja — park Europy". Broszura ta wydana będzie w języku niemieckim. angielskim. francuskim. jugosłowiańskim, **polskim** rumuńskim i węgierskim.

Biura informacyjne znajdują sie we Wiedniu, Kopenhadze. Sztokholmie. Warszawie, Bukareszcie, Hadze, Budapeszcie. Nicei. niebawem założone będą dalsze w Paryżu. w Belgji, Palestynie, Egipcie. Turcji i New Yorku. Oprócz wspomnianej już broszury propagandowej wydane będą przewodniki dla automobilistów zagranicznych. publikacje o polowaniach i rybołostwie w Czechosłowacji.

Z inicjatywy ministerstwa przemysłu i handlu wyzyskane zostaną dla ruchu turystycznego różne **uroczystości narodowe i kościelne.** Są to zwłaszcza „Paszyje" w Horzycach na Szumawie. dorównujące słynnym widowiskom pasyjnym w Oberemergau w Niemczech. uroczystości folklorystyczne na Morawach i Słowaczyźnie, raid gwiaździsty salomolotów turystycznych. uroczystości napoleońskie w Sławkowie. dalej różne kongresy międzynarodowe. wyścigi samochodowe. zapasy golfowe i t. d.

Rozeszrzona będzie również propaganda wewnątrz państwa. „Klub czechosłowackich turystów" wydaje hasło „Spędzajcie urlop w Czechosłowacji".

Turystyczne paszporty ulgowe.

Turyści udający z Polski zagranicę, mogą korzystać przy wyjazdach do niektórych krajów. z paszportów ulgowych. Otrzymanie paszportu ulgowego uzależnione jest od pewnych warunków związanych z polityką gospodarczą państwa; a więc bądź **z „odmrażaniem"** należności eksporterów polskich zagranicą. bądź z **kontygentowaniem** wywozu polskiego. bądź z **ograniczniami dewizowemi,** istniejącemi w wielu obcych państwach.

Turysta polski nie może więc uzyskać ulgowego paszportu według swego widzimisię i dokąd mu się podoba. lecz musi zastosować się do ustalonych przez rząd norm i warunków. Ta dyscyplina gospodarcza daje jednakże obywatelowi poczucie pewności. że **jego wyjazd zagraniczny nie jest szkodliwy dla kraju** i że wywożenie pieniędzy polskich zagranicę jest skompensowane przez korzyści. osiągane przez naszą politykę gospodarczo-finansową.

Polska zawarła **z różnemi państwami** specjalne układy, **na mocy których normowane** jest udzielanie **paszportów** turystom polskim. Umowy **z Jugosławją, Węgrami i Bułgarją** polegają na tem, że osoby wyjeżdżające z Polski do tych **krajów**, muszą nabywać akredytywy na pewne obowiązujące sumy. A więc warunkiem otrzymania paszportu ulegowego do Jugosjawji **jest** wykupienie akredytyfy na **sumę** zł. **140.—** w stosunku tygodniowym, do Więgier **150.—** zł. i do Bułgarji **90.—** zł. w stosunku tygodniowym. Wyjazdy za paszportem **ulgowym** do **Rumunji** są związane **z ryczałtowym pobytem**, płaconym zgóry. Paszporty **ulgowe** opiewają na 4-tygodniowy okres **trwania.** Paszporty ulgowe na wyjazd **do Anglji** są ograniczone terminem **ważności** do **2 tygodni** pobytu. Paszporty ulgowe **do Szwecji** są związane z przejadami z Gdyni statkiem „Marieholm". Pozatem, na zasadzie dokumentów. uzasadniających potrzebe **wyjazdu,** można otrzymać paszporty ulgowe **do krajów** bałtyckich **(Łotwa, Finlandja)** oraz do **Czechosłowacji.**

Propaganda gór polskich w Ameryce.

Organizacje turystyczne w Polsce, wśród nich Pol. Tow. Tatrz., które udzieliło również poparcia **dr. St. Jaroszowi** na wyjazd do Ameryki Półn. celem czynienia badań naukowych w górskich obszarach Alaski i celem przeprowadzenia propagandy gór polskich w Ameryce, otrzymały od Światowego Związku Polaków z Zagranicy komunikat. donoszący o znakomitych wynikach akcji dr. Jarosza. Podróżnik polski na obszarze Stanów Zjdnoczonych i Kanady wystąpił z licznemi prelekcjami, połączonemi z wyświetlaniem wspaniałych przeźroczy krajobrazów górskich z Polski, przyczyniając się przedewszystkiem do świetnej propagandy turystycznej Polski wśród naszej emigracji amerykańskiej.

Dr. St. Jarosz jest już w drodze powrotnej do kraju. gdzie przedstawi wyniki zarówno swej akcji propagandowej, jak i ciekawych badań naukowych w górach Alaski.

Nowe projekty parków narodowych zagranicą.

W Europie wybija się na czoło projektów **zorganizowania** nowych górskich parków narodowych poważnie traktowany obecnie przez **władze włoskie projekt Guido Castelli'ego,** konserwatora **Muzeum** historji naturalnej w Trydencie, utworzenia w grupie Brenty na obszarze około **500** km. kw. nowego parku narodowego, specjalnie poświęconego **ochronie resztek alpejskiego niedźwiedzia brunatnego.** Projektem tym, który ma duże widoki powodzenia, ze względu na to, że projektowany obszar ochronny posiada dla ludności i państwa nader małe znaczenie gospodarcze przy wielkim interesie naukowo-ochronnym, interesuje się również Szwajcarska Liga Ochrony Przyrody, licząc na to, że z nowego parku rozprzestrzeni się niedźwiedź brunatny również na góry szwajcarskie, w których ten rodzimy dla szwajcarskich Alp gatunek został całkowicie wytępiony. W Szwajcarji utworzono ostatnio komisję doradczą, złożoną z przedstawicieli czynników urzędowych i społecznych — dla administracji **alpejskiego rezerwatu Grimsel.** Na jednem z posiedzeń uchwalono starać się o połączenie tego rezerwatu z utworzonym w roku ubiegłym Parkiem Narodowym **Aletsch** w jeden większy kompleks ochronny.

Również w Szwajcarji, a w szczególności w kantonach Uri, Argowja, Lucerna i Bazylea rozwinął się ostatnio ruch tworzenia mniejszych, szkolnych rezerwatów, w których znaczną część opieki sprawuje młodzież szkolna; są to **rezerwaty ptasie, wyspy i wodospady na Renie,** rezerwaty błotne i pola głazów erozyjnych wraz z otaczającą roślinnością.

W Niemczech, w pogórzu Eifel został utworzony na obszarze 220 ha rezerwat celem ochrony pierwotnego krajobrazu wraz z fauną i florą.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej kończą się obecnie prace celem otwarcia dla zwiedzających nowego Parku Narodowego Volcan. Park ten leży w północnej Arizonie, na wschód od S. Francisco Peaks i obejmuje około 200 przeważnie wygasłych wulkanów, a wśród nich słynny „Sunset Crater".

Zniżki turystyczne na kolejach

Rozróżniamy trzy rodzaje zniżek turystycznych na kolejach w Polsce: 1) zniżki dla turystyki masowej. 2) zniżki dla turystyki grupowej. 3) zniżki indywidualne dla turystów. Organizacja turystyki masowej spoczywa w rękach Ligi Popierania Turystyki. która zajmuje się pociągami popularnemi i zjazdami turystycznemi, opartemi na **indywidualnych kartach uczestnictwa.** — O wiele gorzej przedstawia się sprawa **zniżek grupowych** (około 10 osób). Niezrzeszeni turyści nie korzystają prawie z żadnych zniżek. Spośród zorganizowanych turystów zniżki otrzymują członkowie następujących pięciu związków: — Polskiego Tow. Krajoznawczego. Polskiego Tow. Tatrzańskiego, Polskiego Zw. Narciarskiego. Polskiego Związku Krajakowego. „Beskidenverein'u".

Zorganizowanych turystów mamy w Polsce około **75—80.000,** a niezrzeszonych już łacznie z narciarzami. jest conajmniej **500.000.** Te wielkie rzesze turystów i sportowców pozbawione są zniżek zupełnie niesłusznie. Wprawdzie związki społeczne mogą zgłaszać sie do Ministerstwa Komunikacji z wnioskiem o przyznanie doraźnej okolicznościowej ulgi w przejazdach kolejowych dla swoich członków. jednakże ulga ta niezawsze jest przyznawana. a pozatem manipulacje. zwiazane z przyznaniem zniżki trwaja dosyć długo i wymagają starań dosyć uciażliwych. zwłaszcza dla mieszkańców prowincji. Pozatem. warunkiem uzyskania zniżki tego rodzaju jest przynależność do danego stowarzyszenia czy związku.

Zniżki indywidualne dla turystów dzielą się na zniżki dla turystów zrzeszonych i niezrzeszonych. Zniżki indywidualne dla turystów zrzeszonych w powyżej wymienionych pięciu związkach obowiązują przy wykupieniu przez turyste biletów turystycznych na 1000 lub 2500 km. Indywidualne bilety narciarskie powrotne dostepne są tylko dla członków Polskiego Związku Narciarskiego. Zniżki indywidualne dla turystów niezrzeszonych. czyli dla wszystkich pozostałych turystów. obowiązują przy wykupieniu przez turyste biletów **powrotnych wycieczkowych, świątecznych i dziesięciodniowych.** Po 14-dniowym pobycie w miejscowości uzdrowiskowej. lub z letniska nadmorskiego turysta otrzymuje zniżkę przy wykupieniu biletu powrotnego.

---*---

65 tys. osób wzięło udział w imprezach turystycznych w 1935 roku.

W 1935 r. Liga Popierania Turystyki nadesłała do Wydziału Turystyki Min. Komunikacji zestawienie zjazdów masowych, odbytych w ubiegłym roku wraz ze statystyką ich frekwencji, na podstawie kart uczestnictwa sprzedanych przez Ligę Popierania Turystyki.

Ogółem w imprezach tych wzięło udział 67.236 osób. Z pośród 11 imprez objętych zestawieniem tylko dwie dały frekwencję ponad 10.000 osób. Na pierwsze miejsce wybił się „Tydzień Gór" w Zakopanem. zorganizowany w sierpniu, na które sprzedano 27.241 kart uczestnictwa, na drugie „Uroczystość Niepodległości" w Warszawie w listopadzie, na którą sprzedano 17.402 kart. Frekwencję ponad 5.000 osób wykazała ponadto odbyta we wrześniu Wystawa Drogowa w Warszawie. na którą sprzedano 6.370 kart.

Pozostałe imprezy miały frekwencje poniżej 4.000 osób. Należy do nich w szczególności „Tydzień Morza" w Gdyni. na które sprzedano tylko 3.269 kart Wystawa sportowo-turystyczna. w Krakowie odbyta w paźdz. (2.944 osób), zlot harcerstwa polskiego w Spale w lipcu. na który skutkiem słotnego okresu. w jakim przypadła ta impreza. sprzedano zaledwie 2.216 kart. osiągając zaledwie 11% spodziewanej frekwencji. zjazd Polaków z zagranicy w Warszawie. (2.200). „Tydzień Winobrania" w Zaleszczykach w końcu września (2.413) oraz impreza „Poznaj stolicę" w Warszawie (2.199). Najmniej frekwentowanemi imprezami były wreszcie zawody szybowców w Ustjanowej w początkach października (837 osób. oraz zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Krakowie (145 osób. zaledwie 7% spodziewanej frekwencji).

Zestawienie obejmuje tylko imprezy, na które uczestnicy jechali na podstawie indywidualnych zniżek kolejowych. nie obejmuje zaś imprez. na które przyjeżdżali uczestnicy pociągami popularnymi. których statystyka była prowadzona oddzielnie.

Rozwój szwedzkiego towarzystwa turystycznego.

Szwedzkie Towarzystwo Turystyczne zanotowało w ciągu ubiegłego roku **wzrost liczby członków o 15.000 osób i liczy obecnie ich 142.463.** Towarzystwo poświęciło rok ubiegły na pielęgnowanie zamiłowania do turystyki wśród młodzieży, tudzież ludzi o skromnych środkach materjalnych. W tym celu założono około **200 schronisk dla turystów,** w których podróżni mogą mieszkać za minimalną opłatą. W ciągu 1935 r. zyskały one wielką popularność, gdyż korzystało z nich 80 tysięcy podróżnych. Północne górzyste okolice Szwecji, niedostępne uprzednio dla szerszych mas zwiedzających, obecnie dzięki przeprowadzonym drogom przez dzikie okolice i dzięki urządzeniu licznych schronisk, bardzo się spopularyzowały. Opracowywane są również szerokie plany udostępnienia najpiękniejszych okolic i zabytków historycznych **dzieciom w wieku szkolnym.** — Grupy młodzieży pod kierownictwem nauczycieli będą zwiedzały corocznie kraj rodzinny podług starannie opracowanego planu. Każdy członek Towarzystwa otrzymuje corocznie piękną ilustrowaną książkę. opisującą kolejno różne okolice Szwecji. Roczna opłata członkowska w Towarzystwie Turystycznym wynosi dla dorosłych 5 koron. dzieci płacą połowę.

---*---

Zukowo, prastary gród kaszubski

Na drodze z Gdyni do Kartuz leży Zukowo. słynne z istniejącego ongiś klasztoru żeńskiego Panien Norbertanek. gdzie kształciły się córki patrycjuszów gdańskich i szlachty kaszubskiej. Zukowo narówni z Żarnowcem w powiecie morskim odegrało dużą rolę. Notujemy podania o napadzie Husytów i zamordowaniu paru zakonnic; na miejscu tego wypadku wystawiona została kaplica. Zukowo słynie obecnie nietylko z malowniczego położenia w „Szwajcarji Kaszubskiej". ale również słynnego **kościoła poklasztornego, ufundowanego przez księcia Mestwina I.** Świnisława, żona Mestwina I. obdarowała klasztor 15 wsiami na Kępie Oksywskiej pod Gdynią. Zakonnicami w klasztorze żukowskim były trzy siostry Świętopełka: Witosława. Mirosława. wdowa po Bolesławie II szczecińskim i Salomea. żona księcia Ziemowita Kujawskiego. Klasztor miał zawsze **charakter polski i był ostoją kultury polskiej.** Najcenniejszym zabytkiem kościoła jest tryptyk późnogotycki. oraz t. zw. „ołtarz połowy Mestwina". stanowiący również niewielki tryptyk. Z pamiątek po książętach pomorskich jest płaszcz Świętopełka II. stanowiący dziś piękny zabytkowy ornat gotycki.

———ooOoo———

Wydawca za „Głos Narodu", Skę z ogr. odpow. K. Holeksa. Redaktor odpowiedz. Dr Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu" pod zarz. R. Ferkr.